

Beslissing van 28 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. J.R.M.M. Serraris, advocaat te Geertruidenberg,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie Zusters van Liefde.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 mei 2012. Op 12 juli 2012 is bij de griffie een reactie, tevens verzoek om nadere informatie, ontvangen van de Konferentie Nederlandse Religieuzen (hierna: 'KNR'). Op 26 juli 2012 is ingekomen een brief met bijlagen van mr. Serraris. Op 27 augustus 2012 is een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Zuster [naam], algemeen Overste van de Congregatie Zusters van Liefde.

1.2. Op 29 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Serraris voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen Zuster [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. In de jaren 1960 tot en met 1963 was klaagster leerlinge van de ULNO (Uitgebreid Lager Nijverheids Onderwijs) van de [naam] school in [plaats]. Ze woonde op het pensionaat [naam] (gevestigd te [adres], hierna: 'het pensionaat').

Klaagster komt niet uit een warm gezin. Materieel gezien kwam zij niets te kort, maar er was voor haar gevoel geen menselijkheid.

Klaagster werd door haar ouders plotseling naar het pensioonaat gebracht. Ze wist niet waarom ze daarheen ging. Haar ouders zetten haar met de auto af en lieten haar bij de deur achter. Zo begon die periode voor klaagster.

Om de twee weken mochten de intern verblijvende leerlingen naar huis. Klaagster bleef vaak alleen achter omdat er geen geld was om naar huis te gaan. Zij verbleef dan vaak in een kamertje waar een piano stond. Ook ging klaagster vaak op haar chambrette zitten. Dat mocht overdag niet, maar klaagster kon er via de kloostertrap komen.

Één van die keren dat klaagster alleen op haar chambrette verbleef, hoorde zij twee vrouwen giebelen, hijgen en zuchten. Volgens klaagster waren het aangeklaagde en een andere zuster die deze geluiden maakten. Klaagster hield zich stil.

Klaagster heeft ook eens gezien dat aangeklaagde een medeleerling, ene Jeanette, kietelde. Jeanette lag daarbij op de grond.

Klaagster had na deze gebeurtenissen geen vertrouwen meer in aangeklaagde. Zij ging haar mijden. In een weekend dat de andere leerlingen weg waren, kwam aangeklaagde in de chambrette van klaagster. Klaagster zat nog aangekleed op bed. Aangeklaagde wilde weten wat er was, maar klaagster kon dat niet zeggen. Aangeklaagde begon het vest van klaagster los te knopen. Klaagster verstijfde volledig. Aangeklaagde hield daarna op.

2.2. Het leven van klaagster is op negatieve wijze beïnvloed door de gebeurtenissen. Zij is leerkracht geworden, maar had geen vertrouwen in collega's. Bovendien nam zij problemen van kinderen mee naar huis. Ze is nooit een spontane echtgenote geweest en heeft zich nimmer volledig aan haar echtgenoot kunnen overgeven.

Vanaf [jaar] is klaagster twee keer in psychotherapie geweest en voorts heeft zij interne klinische behandeling met creatieve en communicatieve therapie ondergaan. Op [plaats] heeft zij nog een ambulante therapie gehad. Klaagster is vanaf [jaar] arbeidsongeschikt.

Klaagster verafschuwt alles wat met de christelijke moraal te maken heeft. Zij heeft er moeite mee dat de daders van het misbruik zijn overleden en dat zij met de littekens moet voortleven.

2.3. Klaagster wil voor zichzelf het verhaal afmaken. Ze zit haar hele leven al met de worsteling met name met zichzelf. Dat is een gevolg van het misbruik. Klaagster heeft ook een boodschap. Zij meent dat de Kerk alleen onderwijs verzorgt om de macht voor haarzelf te houden. Voorts meent klaagster dat het celibaat moet worden opgeheven.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De algemeen Overste heeft in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Zij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. De algemeen Overste merkt op dat de door klaagster beschreven handelingen geen seksueel misbruik zijn. De klacht moet daarom niet-ontvankelijk worden verklaard.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Allereerst dient beoordeeld te worden of het door klaagster gestelde moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure. Of sprake is van seksueel misbruik is niet volledig en alleen afhankelijk van de subjectieve ervaring van een klager of klaagster, noch alleen en volledig afhankelijk van de subjectieve bedoeling of gevoelens van een aangeklaagde. Het criterium in deze is voor de Klachtencommissie dan ook of het gaat om handelingen of gedragingen die door een buitenstaander objectief bezien en redelijkerwijs kunnen worden geduid als ongewenste, seksueel getinte handelingen of gedragingen.

4.3. Met betrekking tot de geluiden die klaagster heeft gehoord, is door de Congregatie betwist dat het om seksueel getinte geluiden moet zijn gegaan. Zou dat al zo zijn, dan is het feit dat klaagster die geluiden heeft gehoord naar het oordeel van de Klachtencommissie geen seksueel misbruik in de zin van Procedure. Klaagster is immers niet gedwongen naar de geluiden te luisteren, zij hoorde die per ongeluk omdat zij op een plek was waar zij eigenlijk niet mocht zijn. Aangeklaagde en de andere zuster wisten volgens klaagster ook niet dat zij hen hoorde.

4.4. Ook het losknopen van het vest van klaagster kan naar het oordeel van de Klachtencommissie niet als seksueel misbruik in de zin van de Procedure worden geduid. Onvoldoende aannemelijk is dat aangeklaagde het vest van klaagster losknoopte met een seksuele bedoeling en niet bijvoorbeeld, zoals door de Congregatie geopperd, als troostend gebaar. Klachtencommissie gelooft klaagster wanneer zij stelt dat zij die handeling van aangeklaagde zoals zij die beschrijft als onprettig en ook als seksueel getint heeft ervaren, maar komt evenwel tot het oordeel dat niet voldoende aannemelijk is dat die handeling objectief bezien en redelijkerwijs aldus in de zin van de Procedure kan worden geduid.

4.5. Gelet op het vorenstaande wordt klaagster niet-ontvankelijk verklaard in haar klacht.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart klaagster niet-ontvankelijk in haar klacht.

Deze beslissing is gegeven op 28 december 2012 door mr. C.C. de Rijk-Maas, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de algemeen Overste van de Congregatie Zusters van Liefde en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de algemeen Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de algemeen Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de algemeen Overste.